

LA RADIO ITALIANA E LA SUA IMPORTANZA LINGUISTICA

Mirela AIOANE
Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași

REZUMAT

Articolul prezintă importanța pe care a avut-o radioul în difuzarea limbii italiene în rândul populației italiene majoritar dialectofonă și analfabetă la începutul secolului al douăzecilea. Limba italiană standard, vorbită doar în Toscana, rămânea apanajul straturilor privilegiate ale societății. Presa, radioul și apoi televiziunea au fost și sunt mijloace pentru unificarea lingvistică. În comunicarea radiofonică lipsește interacțiunea directă dintre emițător și receptor, tipică în comunicarea de masă, lipsește orice suport vizual și, astfel, toate acestea au determinat standardizarea limbii vorbite prin intermediul radioului, atât din punct de vedere lexical, cât și fonetic și morfosintactic. Radioul este oglinda stratificării regionale și sociale, funcționând de acum de 86 de ani ca o școală de limbă italiană.

Cuvinte cheie: radio, limba italiană, difuzarea limbii italiene

NEOLOGIE DE SENS ÎN ROMÂNĂ ACTUALĂ

Gabriela BIRIȘ

REZUMAT

În timp ce neologismele de origine engleză au făcut obiectul unor studii numeroase, în lingvistica românească, o atenție mult mai mică a fost acordată neologiei de sens. Articolul abordează acest din urmă aspect, cu accent pe cuvinte de origine latină sau romanică, împrumutate inițial de limba română în secolul al

XIX-lea, prin intermediul limbii franceze, și reintroduse în limbă în ultimul deceniu, cu sensuri noi, prin intermediul limbii engleze. Dificultatea de a estima statutul acestor cuvinte - simple ocurențe în presa scrisă sau cuvinte aflate în curs de generalizare în limba comună - , ne-a determinat să le considerăm, pentru moment cel puțin, apariții „accidentale”.

Cuvinte cheie: neologie, împrumuturi lexicale, modificări semantice

VERBE CARE EXPRIMĂ INTERVENȚIA OMULUI ASUPRA PĂDURII

Ana-Maria BOTNARU
Universitatea „Spiru Haret”, București

REZUMAT

În acest articol discutăm un aspect particular vizând terminologia românească a pădurii, și anume verbe care exprimă acțiuni ale omului asupra pădurii. Analizăm două hărți lingvistice - una din Atlasul lingvistic Român și cealaltă din Atlasul lingvistic român pe regiuni. Discutăm aspecte etimologice, dar și răspândirea geografică a acestor verbe, trăgând câteva concluzii importante în plan istoric.

Cuvinte cheie: pădure, verbe, etimologie

PRENUMELE FEMININE – REPERE LOCALE ȘI SOCIALE ÎN TOPONIMIA DIN OLTENIA

Iustina BURCI

REZUMAT

Cele mai multe dintre numele de locuri, provenite de la antroponime, au formă de masculin. Acest lucru este explicabil, dacă avem în vedere faptul că bărbații au ocupat locul central în viața de familie și în societate. Doar în absența lor (ca urmare a decesului, armată etc., în general a lipsei îndelungate a acestora de acasă), ori atunci când bărbatul intra, prin căsătorie, în gospodăria femeii, întreaga familie se raporta, de această dată, la numele celei din urmă.

Articolul de față urmărește în ce măsură prenumele feminine fac astăzi parte din rândul toponimelor oltenești.

Cuvinte cheie: prenume feminine, transfer, toponimie

HYPO/HYPER/CO-DISCOURS: TROIS PLANS DISCURSIFS DE L'ÉTYMOLOGIE SOCIALE

Cecilia CONDEI

REZUMAT

Contribuția noastră este rezultatul unei orientări recente, care permite mai multe răspunsuri la întrebări privind sursa și originea sensului cuvintelor, privind referenții discursivi și evoluția lor în funcție de destinatarul discursului

Orice studiu asupra discursului de dicționar trebuie să țină seama de factorul social, ceea ce ne determină să-i punem în discuție trei planuri discursive pe care le considerăm de bază:

- hipo-discursul, pentru a urmări originea și evoluția cuvintelor,
- co-discursul, asupra căruia vom insista datorită posibilității sale de a combina mai multe enunțuri apropiate ,
- hiper-discursul, cel care exploatează "sensurile construite cu combinații de cuvinte, intentionalități și probleme" ce decurg din aceste puneri în text.

Cuvinte cheie: hipo-discurs, co-discurs, hiper-discurs

TERMENI ENTOPICI ÎN STRUCTURILE TOPONIMICE DIN ȚINUTUL DORNELOR

Daniela CORBU-DOMȘA
Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava

REZUMAT

Acest studiu cu un caracter teoretic și aplicativ, oferă o definiție a termenului entopic, în general, și o definiție a apelativelor din zona Dornei, care constituie baza mai multor toponime. Datorită faptului că la origine majoritatea toponimelor sunt substantive comune, acestea se identifică cu termenul entopic din care provin, dar care, în timp, datorită nevoii de folosire specializată, a primit trasături distinctive, pierzând astfel sensul pre și prim toponimic, încadrându-se în noua clasă a toponimelor. Aceste toponime nu se mai referă la o clasă de obiecte, ci la un singur obiect, diferit de termenul entopic, subliniind relația dintre termenul entopic și apelativ, existentă la baza formării sale.

Cuvinte cheie: entopic, substantiv comun, nume propriu

QUELQUES LEXÈMES EN VOYAGE (TRAJET FRANÇAIS - ANGLAIS - ROUMAIN)

Adriana COSTĂCHESCU

REZUMAT

În acest articol a fost examinată situația unor cuvinte din limba franceză care au fost împrumutate atât de limba engleză cât și de limba română. Am găsit mai multe situații: (i) fiecare limbă țintă a preluat parțial sensul etimologic (cuvinte

precum *toupet* sau *mansarde*); (ii) vechi cuvinte franceze, intrate deseori în engleză din anglo normandă, au cunoscut dezvoltări semantice importante revenind apoi în franceză cu noile semnificații și intrând ulterior în română, cu aceleași sensuri noi (ex. *penalti*, *corner*); (iii) anumite cuvinte de origine franceză atât în engleză cât și în română au preluat în română sensuri noi din engleză (de exemplu *caserolă*, *aplica*, *a (se) califica*). Fenomenul se datorează preluării în România a unui model cultural și economic capitalist prin intermediul englezei.

Cuvinte cheie: împrumut lexical, calc semantic, resemantizare

ÉTUDE LEXICOGRAPHIQUE ET SÉMANTIQUE DU GALLICISME *MARCHIZ,-Ă* EN ROUMAIN ACTUEL

Daniela DINCĂ

REZUMAT

Împrumuturile lexicale reprezintă un domeniu fertil de cercetare care presupune contactul între mai multe sisteme lingvistice, între mai multe culturi și, implicit, mai multe identități spirituale. În multitudinea studiilor consacrate împrumuturilor lexicale, aspectul semantic a fost, într-o oarecare măsură, neglijat. Având ca punct de plecare galicismul *marquis-marquise*, cuvânt cu bogate conotații culturale, articolul de față își propune o descriere lexicografică și semantică a acestuia din perspectivă diacronică, atât în limba sursă (franceză) cât și în limba țintă (româna). Din perspectivă semantică, galicismul *marquis-marquise* prezintă tipologia următoare: 1. sensul din franceză este păstrat în limba română fără nicio modificare; 2. sensul din franceză este păstrat cu câteva inovații semantice; 3. anumite sensuri din franceză nu se regăsesc în limba română.

Cuvinte cheie: galicism, semantică, lexicografie

„TÂLHARI” ȘI „HOTI” – ASPECTE ALE TRADUCERII

ÎN PIESA *DIEBE* DE DEA LOHER

Cosmin DRAGOSTE

REZUMAT

Prezentul articol analizează câteva dintre dificultățile de traducere a piesei *Diebe* (Dea Loher) în limba română. Este vorba despre dificultăți de ordin lexical, semantic, textual și contextual. Se relevă eforturile de a construi o traducere unitară, care să eludeze anumite diferențe și să completească lipsuri pe care româna le dovedește în comparație cu germana.

Cuvinte cheie: germană, limba română, traducere

IDENTITATE ȘI NUME PROPRIU ÎN ROMANUL *PUPA RUSSA*, DE GHEORGHE CRĂCIUN

Ilona DUȚĂ

REZUMAT

Desfășurată în corelație cu problematica identității, problematica numelui propriu în romanul *Pupa Russa* de Gheorghe Crăciun pune în criză categorii fundamentale precum acelea ale limbajului, relității, subiectivității.

Supus strategiilor de deconstrucție, numele propriu este descompus semiotic, problematizând relația cu referentul, respectiv este supus diviziunii corpului sau semantic și fonetic.

Cuvinte cheie: identitate, nume propriu, referință

CAMBIAMENTI DI NOME IN AMBITO RELIGIOSO

Denisa IONESCU
Universitatea „Babeş-Bolyai”, Cluj-Napoca

REZUMAT

Lucrarea de fata trebuie pusa in legatura cu un studiu anterior dedicat modului si criteriilor implicate in alegerea unui nou Papa si, in special, schimbarii de nume pe care acest proces o presupune. De aceasta data atentia noastra se concentreaza asupra cadrului religios romanesc in ceea ce priveste schimbarea de nume atunci cand o persoana intra in manastire. Am prezentat atat diferentele cat si asemanarile care apar in acest proces complex, precum si motivele care stau la baza unei alegeri atat de importante.

Cuvinte cheie: cadru religios, nume propriu, schimbari de nume

EVOLUȚIA SEMANTICĂ A CUVÂNTULUI *CAP* ÎN LOCUȚIUNI ȘI EXPRESII

Michaela LIVESCU

REZUMAT

Lucrarea interpretează bogatul material lexical oferit de sintagmele (cu diferite valori morfologice) în care apare cuvântul moștenit **cap** și încearcă să descopere și să ierarhizeze evoluțiile semantice ale termenului.

Cuvinte cheie: *cap, evoluție semantică, sintagmă*

ANALIZA PRAGMATICĂ A UNUI TEXT LITERAR

Oana MERCIC
Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava

REZUMAT

Discursul literar erotic este, general vorbind, inclus de critica literară printre textele „paria” ale literaturii universale, fiindu-i reproșate lipsa de profunzime și subtilitate. Totuși, se știe că acest tip de literatură a fost practicat de mari scriitori ai lumii, savurat de orice tip de cititor, acoperind multe pagini de capodopere literare, foarte apreciate pretutindeni. Articolul nostru construiește un model de analiză pragmatică a unui text literar erotic, având ca scop să evidențieze trăsăturile discursive ce ar putea trasa un cadru teoretic al discursului literar erotic.

Cuvinte cheie: erotic, analiză pragmatică, construcție discursivă

„GERMINARE” ANAFORICĂ, PARALELISM, PROGRESIE TEMATICĂ LINIARĂ. CU REFERIRE LA SINTAXA POEZIEI OPTZECISTE

Emilia PARPALĂ

REZUMAT

Articolul examinează valorile retorice ale tiparelor sintactice tematizate de poezii optzeciști: (in)dependența nivelelor structural și semantic, parodierea câtorva preferințe stilistice ale modernismului și relația dintre ordinea cuvintelor – structura lumii și implicarea cititorului. Sintaxa optzeciștilor oscilează între o sintaxă barocă a similitudinii și o sintaxă minimalistă a juxtapunerii. “Germinarea” anaforică,

paralelisme și progresia tematică lineară accentuează potențialul de autogenerare al paradigmelor poetice.

Deconstrucția sintactică a cuvintelor și a enunțurilor, pragmatica unor dispozitive sintactice precum punctuația, ingambamentul, parantezele, apozitia, tipografia vor fi abordate în partea a doua a cercetării noastre.

Cuvinte cheie: anaforă, sintaxă barocă/minimalistă, progresie tematică

LE CENTON, LA SATIRE MÉNIPPÉE ET LE COLLAGE, REPÈRES ARCHITEXTUELS DANS LE POSTMODERNISME ROUMAIN

Carmen POPESCU

REZUMAT

Pornind de la locul comun conform căruia postmodernismul sfidează distincțiile generice tradiționale, articolul argumentează că forma literară numită *cento* (un gen citațional moștenit din antichitatea târzie), împreună cu satira menippeă și colajul (și de asemenea versiunea lui suprarealistă numită „cadavre exquis”) sunt trei componente arhitextuale ale cărții *Lucrări în verde sau pledoaria mea pentru poezie* (2006) de Simona Popescu. Toate aceste trei sub-genuri funcționează ca niște configurații intertextuale și interdiscursive, cu efectul de a genera dialogism și polifonie.

În acest articol, problema genului este abordată cu precădere dintr-o perspectivă pragmatică. În lucrarea Simonei Popescu, cititorul este invitat să recunoască și să deguste profuziunea de strategii intertextuale propuse de acest experiment (meta)poetic postmodern.

Cuvinte cheie: arhitext/gen, colaj, postmodernism

LE DESTINATAIRE-SPECTATEUR, TERRA INCOGNITA DU THÉÂTRE DE (TECHNO-)SCIENCES CONTEMPORAIN

Daniel RAICHVARG
Université de Bourgogne, France

REZUMAT

Teatrul științific este una dintre mărcile distinctive ale erei tehnologice și științifice. Încă din anii 1970, lista pieselor de teatru din domeniul tehnico-științific este în continuă creștere, în acord cu noile relații sociale concretizate la nivel mondial. Sunt aduse în discuție modele de cercetare în ceea ce privește popularizarea științelor și relațiile dintre știință și societate. Având în vedere statutul specific al publicului teatral, piesele din acest domeniu ridică noi probleme și permit înțelegerea modului în care o audiență generală se poate transforma în actori sociali ai acestor elemente științifice și tehnice.

Cuvinte cheie: popularizarea științei și tehnicii, public general, comunicare

CONSIDÉRATIONS SUR L'INFLUENCE DE LA LANGUE FRANÇAISE SUR LE LEXIQUE DE LA LANGUE ROUMAINE

Gabriela SCURTU

REZUMAT

Analiza propusă în acest articol vizează îndeosebi următoarele aspecte: (i) reafirmarea importanței calitative și cantitative a elementului lexical francez pentru îmbogățirea și modernizarea vocabularului limbii române; (ii) rolul francezei ca

filieră de pătrundere pentru cuvintele de alte origini, în special cuvintele latine savante; (iii) formele multiple sub care se manifestă influența franceză; (iv) strânsa corelare dintre aspectele teoriei lingvistice și cele ale activității lexicografice, mai ales în cazurile dificil de soluționat ale cuvintelor cu etimologie multiplă sau cu etimologie controversată.

Cuvinte cheie: influența franceză, împrumut lexical, cuvinte derivate

ALCUNE OSSERVAZIONI SULLA CORTESIA LINGUISTICA NELLA LETTERA COMMERCIALE ITALIANA E ROMENA

Diana SOPON
Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca

REZUMAT

Acest articol propune spre discuție diferențele formale și semantice dintre formulele de adresare prezente în scrisoarea de afaceri în limba română și în limba italiană. De asemenea, lucrarea sugerează că, pentru o mai bună înțelegere a acestor formule stereotipe, ar trebui luată în considerare o abordare etimologică și culturală.

Cuvinte cheie: scrisoare de afaceri, formule de adresare, formule stereotipe

ZWEI DIALEKTREGIONEN: PFÄLZISCH UND RHEINISCH

Emilia ȘTEFAN

REZUMAT

În Germania se vorbește asemănător, dar totuși diferit. Limba literară este însoțită de multe argouri, dar și de forme lingvistice, dialecte, care sunt legate regional, duc o viață independentă și chiar influențează limba literară.

Cele două regiuni dialectale prezentate în acest articol, palatină și renană, fac parte din același spațiu dialectal, germana de mijloc, și prezintă numeroase însușiri lexicale și fonetice comune, dar și deosebiri de pronunție și vocabular (în dialectul palatin pot fi enumerate cuvinte cu influență din limba franceză).

Cuvinte cheie: grup dialectal, dialectul palatin, dialectul renan

LA COMMUNICATION NON VERBALE DANS LA CLASSE DE FLE

Cristiana-Nicola TEODORESCU

REZUMAT

Articolul propune o analiză a comportamentului non-verbal al profesorilor de limbă franceză dintr-un colegiu național român. Sunt luate în considerare componentele gestuală și proxemică, autoarea propunând o descriere a gesturilor didactice și a proxemiei didactice, în strânsă legătură cu nivelul de învățare al elevilor. Concluziile acestei analize insistă asupra faptului că comportamentul non-verbal al profesorului influențează nivelul de învățare al elevilor și joacă un rol fundamental în interacțiunea didactică.

Cuvinte cheie: gestualitate didactică, proxemie didactică, contract de comunicare didactică

A MULTISIDED PERSPECTIVE OF LEGAL TRANSLATION

REZUMAT

Lucrarea discută dezvoltarea competenței de traducere juridică, conceptualizarea limbajului juridic și a traducerii juridice prin multiperspectivare. Abordarea pragmatic-funcțională prevalează în corelarea cadrului teoretic cu standardele de calitate impuse de autoritățile competente și de piața muncii. Prin urmare, traducerea juridică este un fenomen complex, normat la nivel internațional, pe de o parte, de standardul de calitate EN 15038, publicat de Comitetul European pentru standardizare și, pe de altă parte, de ghidul EMT (European Master in Translation) 2009.

Cuvinte cheie: limbaj juridic, traducere juridică, competență de traducere juridică

**LINGUISTIC AND DIDACTIC PROBLEMS OF
TRANSLATION IN KAZAKHSTAN**

A. K. ZHUMABEKOVA
University Almaty c., Kazakhstan

REZUMAT

Articolul prezintă problemele predării și traducerii în Kazahstan și propune mai multe modalități de rezolvare a acestor probleme. El descrie experiența autoarei în conceperea de literatură metodologică în domeniul traducerii și comunicării interculturale pentru studenții de profil din Kazahstan, precum și structura și conținutul manualului de teoria traducerii. Acest aspect este foarte important actualmente în Kazahstan, ținând cont de necesitatea abordării instruirii formatorilor în domeniul traducerii.

Cuvinte cheie: predare, traducere, cazacă

LA JERGA TAURINA EN EL ESPAÑOL

Raluca ALEXE
Universitatea Transilvania Braşov

REZUMAT

Articolul de față realizează o scurtă analiză a influenței pe care a manifestat-o limbajul specializat al coridelor asupra lexicului general al limbii spaniole. Datorită considerabilei importanțe pe care a avut-o mereu această tradiție în societatea spaniolă, un mare număr de cuvinte și expresii proprii acestui limbaj au devenit larg utilizate în conversațiile uzuale. Astfel, am alcătuit un mic repertoriu de cuvinte și expresii din limbajul coridelor, organizate pe grupuri tematice, și am încercat în același timp să exemplificăm atât utilizarea lor specializată cât și în limba comună.

Cuvinte cheie: coride, lexic, utilizări specializate

DIFFERENCES IN THE SOUTH DIALECTS OF MACEDONIAN LANGUAGE

Jadranka ANGELOVSKA
University “Sf. Kiril and Metodius” Skopje, Macedonia

REZUMAT

În orice limbă, dialectele sunt foarte importante pentru că sunt sufletul limbii; dacă ele nu există, înseamnă că nu există nici limba. Dialectele sudice

macedonene fac parte din același grup cu celelalte dialecte macedonene. Evoluții de tipul *ж > a, ă; *r > ap, ăp; *l > ăл, ал, din slava veche în macedoneană sunt dovezi ale existenței idiomurilor macedonene în regiunea Egeea din Macedonia, în care și azi se vorbesc aceste dialecte.

Cuvinte cheie: dialecte macedonene, diferențe, caracteristici tipice

I DUE PUNTI NELL'INDIRETTO LIBERO BASSANIANO

Alina BACI-POP
Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca

REZUMAT

În realizarea discursului indirect, câteva elemente grafice au și o funcție foarte specială: aceea de a indica apariția unor valori discursive diferite de acelea care s-ar realiza dacă cuvintele ar aparține narațiunii propriu-zise. Unele semne de punctuație (două puncte, punctele de suspensie, liniuța de unire sau de pauză, parantezele), capătă funcția de a codifica mesajul scris, indică imediat caracterul discursurilor care conțin fie reflecția cuiva anume, fie reflecția celorlalți.

Cuvinte cheie: discurs indirect liber, punctuație, personaje

OPINII ÎN LINGVISTICA ROMÂNEASCĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ CU PRIVIRE LA NECESARUL NEOLOGIC

Oana BADEA

REZUMAT

În adoptarea unui neologism intervin atât factori obiectivi (de ordin lingvistic), cât și subiectivi (de ordin socio-cultural). Cu toate acestea, prezența unui număr important de cuvinte arhaice în dicționarele de limbă generală, împreună cu preocuparea lingviștilor de a evita, în limita posibilităților, adoptarea excesivă de neologisme, sau, cel puțin de a înfrâna expansiunea dăunătoare a acestora, reprezintă modalități de acțiune care au fost luate în considerare în nenumărate ocazii.

Cuvinte cheie: neologie, neologie primară, neologie traductivă

MODALITATEA EPISTEMICĂ ÎN POSTMODERNISM (POEZIA MARIANEI MARIN)

Irina Janina BONCEA

REZUMAT

Articolul își propune o analiză a modalității epistemice în poezia postmodernă a Marianeii Marin. Prima parte fixează câteva repere teoretice, în încercarea de a capta trăsăturile definitorii ale modalității epistemice și, în același timp, abordează modalitatea din perspectivă istorică. În partea a doua, se pune accent pe descompunerea modalității epistemice în instanțe diferite, reperabile sub forma atitudinilor auctoriale și a vocilor în poezia Marianeii Marin. Scopul acestei cercetări ar fi acela de a identifica mecanismele din spatele relației plurimorfe dintre realitate și fantezie într-un segment al poeziei postmoderne.

Cuvinte cheie: deplasare, lumi posibile, certitudine.

SYNTACTIC RELATIONS VERSUS SEMANTIC ROLES WITHIN RELATIONAL FRAMEWORK

REZUMAT

Lucrarea este structurată în două părți: prima parte discută relațiile sintactice în cadrul propoziției, iar cea de-a doua parte prezintă cele mai importante tipuri de roluri semantice, subliniind faptul că numărul rolurilor semantice este mult mai mare decât cel al rolurilor sintactice. În această lucrare analizăm cele mai importante nivele de generalizare în relație cu rolurile semantice, cum ar fi rolurile semantice specifice verbului, relațiile tematice și relațiile gramaticale, acordând atenție întrepătrunderii acestor nivele.

Cuvinte cheie: relații sintactice, roluri semantice, roluri tematice

¿HAY CREATIVIDAD EN LAS EXPRESIONES FIJAS?

Delia CRISTEA
Universidad de Sevilla, España

REZUMAT

Se consideră că expresiile fixe aparțin nucleului frazeologiei pentru că ele îndeplinesc anumite condiții frazeologice: sunt polilexicale, idiomatice și fixe (care nu se poate mișca sau muta; neclintit, nemișcat; neschimbat, care nu se schimbă, nu variază; care nu se descompune și care se elimină greu).

Pentru a înțelege *creativitatea* acestor expresii fixe trebuie să precizăm că se manifestă în combinație cu caracterul de *fixare*. Acest fapt include aspecte semantice, lexicale și sintactice.

Cuvinte cheie: expresii fixe, deautomatizare, creativitate

**VOX PASSIONUM (ECHIVALAREA ȘI ANTONIMIA
PENTRU EXPRIMAREA AFECTELOR) ÎN VERSIUNEA
LATINĂ A TRATATULUI DESCARTIAN
PASSIONES ANIMAE**

Ioana-Rucsandra DASCĂLU

REZUMAT

Acest studiu de lexicologie latină se ocupă de sinteme (o noțiune recent introdusă în lingvistica limbilor clasice), după cum apar în traducerea latină a textului descartian. Pornind de la termenul central *passio, onis*, cuvintele vor fi analizate potrivit originii, formării lor și a modului în care Descartes a definit noțiuni prin explicații sau prin antonimie.

Un alt punct important îl constituie influențele pe care Seneca le-a exercitat asupra ideilor filosofului francez și asupra limbii sale latine, accentuând cuvintele și metaforele care au supraviețuit în timp din extraordinarul fond de gândire și educație al filosofului antic.

Cuvinte-cheie: formarea cuvintelor (sinteme), influența lui Seneca, metode de a defini termenii filosofici.

**EVOLUȚII SEMANTICE ALE UNOR CUVINTE
ÎMPRUMUTATE DIN LIMBA FRANCEZĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ**

Ramona DRAGOSTE

REZUMAT

Articolul cercetează evoluția unor cuvinte împrumutate de română din limba franceză. Sunt analizate extensiile semantice, restrângerile sferei înțeleșurilor, elementele extra-lingvistice care au influențat evoluția acestor cuvinte în limba română. Din analiza întreprinsă se observă traseele neliniare pe care au evoluat cuvintele preluate de română din limba franceză.

Cuvinte cheie: limba română, franceză, neologisme

ESTRATEGIAS EN LA TRADUCCIÓN DE LAS UNIDADES FRASEOLÓGICAS

Oana-Adriana DUȚĂ

REZUMAT

Articolul de față prezintă diferitele strategii de traducere utilizate în cazul expresiilor idiomatice. S-a selectat, în acest scop, romanul "Pantaleón y las visitadoras" (Pantaleon și vizitatoarele) de Mario Vargas Llosa, tradus în limba română de Mihai Cantuniari. Prin intermediul unei analize comparative a celor două versiuni, originalul în limba spaniolă și traducerea în limba română, vom explica și comenta tehnicile de traducere utilizate pentru unitățile frazeologice.

Cuvinte cheie: traducere, expresii idiomatice, strategii

ÎMPRUMUT ȘI CREATIVITATE LEXICALĂ ÎN ROMÂNĂ ACTUALĂ: *BRAND* ȘI FAMILIA LEXICALĂ

Alina GIOROCEANU

REZUMAT

Lexemul *brand*, cu etimon englezesc, este larg utilizat în limba română actuală. Trăsăturile semantice ale termenului (MARCĂ, NOTORIETATE, PLUS-VALOARE) permit o utilizare metaforică în limbajul informal. Succesul lexical al termenului este cuantificat în numărul mare de derivate, verbale și nominale, identificate în textele actuale (a branda, a brându, brandare, brânduire/branduire, brânduitor, rebranda, debranda, nebrandat/nebrându etc.). Pentru acest motiv, cuvântul *brand* și unele derivate ar trebui să își găsească loc în dicționarele actuale de limbă română.

Cuvinte-cheie: împrumut, *brand*, *brander*

L'ACQUISIZIONE DELL'ITALIANO DA PARTE DI APPRENDENTI ALBANESI IN CONTESTI NON GUIDATI. L'ERRORE LINGUISTICO

Eliana LAÇEJ
Università "Luigj Gurakuqi" Shkoder, Albania

REZUMAT

Un fenomen foarte interesant pentru însușirea L2, atât din punct de vedere lingvistic cât și sociolingvistic îl reprezintă influența mijloacelor de comunicație. Acestea sunt adesea considerate utile pentru predarea limbilor străine, dar sunt rareori luate în considerație drept instrumente prin intermediul cărora L2 se poate însuși în mod direct, adică fără o învățare dirijată.

Cuvinte cheie: italiană L2, elevi albanezi, eroare lingvistică

L'INFINITO CON IL SOGGETTO ESPRESSO O LE COSTRUZIONI ASSOLUTE IN ITALIANO E ROMENO

Silvia MADINCEA PAȘCU
Universitatea „Tibiscus”, Timișoara

REZUMAT

Construcțiile infinitivale absolute se regăsesc atât în limba română, cât și în limba italiană. Prezenta lucrare a încercat să evidențieze asemănările (subiectul exprimat al structurii) și deosebirile (verbe specifice, prepoziții specifice, topica etc.) dintre cele două limbi cu privire la aceste construcții.

Cuvinte cheie: construcții absolute, infinitiv cu subiect exprimat, control

THE SUBTLE INTERPLAY OF SYNTAX AND SEMANTICS IN PASSIVE-LIKE CONSTRUCTIONS

Gina MĂCIUCĂ
Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava

REZUMAT

Opiniile divergente asupra temei în cauză se datorează cel mai probabil faptului că asemenea analize sînt de obicei formulate în termeni diferiți, chiar opuși cîteodată, și trasate în parametri tipologici cu orientare fie teoretică, fie pragmatică. După o trecere în revistă a ‘pasivelor intransitive’, autoarea contribuției de față supune unei investigații meticuloase pasivele ‘superficiale’, în secțiunea mediană, și ‘pseudopasivele’, în cea finală.

Analiza atentă a rolurilor semantice atașate funcției de *perject* evidențiază spectrul sintactic larg al verbelor dual-tranzitive precum *blow* sau *drown*, care se întinde de la intransitive propriu-zise pînă la pasive veritabile.

În ceea ce privește așa-numitele ‘pseudopasive’, la care principalul factor de diferențiere este gradul de coeziune între verb și prepoziție, rezultatele cercetării

conduc fără echivoc spre concluzia că primele nu mimează doar comportamentul pasiv, ci pot fi considerate ca făcând parte din categoria pasivelor propriu-zise.

CUVINTE CHEIE: diateză versatilă, pasive superficiale, restricții semantico-pragmatice

REPREZENTAREA SEMANTICĂ A LEXEMULUI NAS ÎN LIMBA ROMÂNĂ CURENTĂ ACTUALĂ

**Dorina PĂNCULESCU
Ilona BĂDESCU**

REZUMAT

Prezenta cercetare se înscrie în curentul actual din semantica lexicală, care vizează realizarea unei reprezentări conceptuale a organizării lexicului unei limbi, înțeles ca un sistem structurat și structurabil, în urma analizei. Propunem aici descrierea semantică completă a lexemului polisemantic *nas*, din câmpul numelor părților corpului, considerând că și sensurile contextuale, sintagmatice intrate în uz trebuie incluse în descriere. Scopul nostru este de a realiza atât o rafinare a cadrului teoretic care să permită o descriere conceptuală a lexicului limbii române, cât și compararea ulterioară, cu mijloace informatizate, a unor zone lexico-semantice din maimulte limbi.

Cuvinte-cheie: reprezentare semantică, polisemantic, semantică diferențială

LA COSTRUZIONE ITALIANA FARE CON L'INFINITO E LE MODALITÀ DELLA SUA TRADUZIONE IN ROMENO

Elena PÎRVU

REZUMAT

Acest articol discută și prezintă modalizările prin care se traduce în română construcția italiană *fare cu infinitivul*. Pe baza exemplelor discutate, rezultă că construcția italiană *fare cu infinitivul*, care se comportă ca un constituent, se traduce în română fie printr-o construcție cauzativă analitică (formată dintr-un verb cauzativ + un verb la conjunctiv sau dintr-un verb cauzativ + un adjectiv cu funcție de complement predicativ) fie printr-o construcție sintetică, adică un singur verb.

Cuvinte cheie: *fare cu infinitivul*, italiană, română

CÂTEVA OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA SEMANTISMUL UNOR ÎMPRUMUTURI LEXICALE DE ORIGINE FRANCEZĂ DIN LIMBA ROMÂNĂ

Mihaela POPESCU

REZUMAT

Privit din perspectivă semantico-pragmatică, împrumutul lexical se relevă ca marcator socio-cultural care reflectă mutațiile de natură socială, politică și culturală existente în viața unei comunități la un moment dat; este indicator de univers mentalitar sau element distinctiv la nivel axiologic între limbi (cf. Arrivé *et al.* 1986: 244-252). Valoarea semantico-pragmatică a împrumutului lexical este cel mai bine evidențiată de „neologismele de sens”. În acest articol ne propunem să ilustrăm fenomenul creației neologice la nivel semantic în arealul împrumuturilor de origine franceză existente în limba română contemporană prin exemplificarea a două tipuri semantice fundamentale, rezultate prin: (1) conservarea – totală sau parțială – a sensului / sensurilor etimonului francez, inclusiv prin păstrarea în limba română a unui sens dispărut astăzi din franceza modernă și contemporană; (2) inovații semantice operate în limba română, de tipul: (a) specializare a sensului în

raport cu cel al etimonului; (b) extensii semantice; (c) dezvoltare a sensului prin transfer metaforic și conotativ.

Cuvinte cheie: creativitate lexicală, schimbări semantice, împrumut lexical de origine franceză

LIMBAJUL AUDIOVIZUAL ȘI TENTAȚIA HIPERTEXTULUI

Gabriela RUSU-PĂȘĂRIN

REZUMAT

Limbajul audiovizual este utilizat într-un nou spațiu, cel al hipermedia. Programele radiofonice și de televiziune sunt produse mediatice persuasive. Releele reprezintă o nouă cale de comunicare ce funcționează pe principiile interactivității, hipertextului și virtualității. Posibilitatea de a selecta elementele manifestărilor culturale, de a le combina reprezintă hipertextul. Receptorul devine „navigator”. De aceea folosirea corectă a limbii este o necesitate, iar funcția educativ-culturală devine prioritară.

Cuvinte cheie: hipertextualitate, hipermedia, interactivitate.

ȘCOALA ARDELEANĂ. ASPECTS OF BIOLOGY TERMINOLOGY

Liliana SOARE
Universitatea din Pitești

REZUMAT

Textele de popularizare a științei elaborate de către cărturarii Școlii Ardelene se remarcă prin prezența unui număr însemnat de termeni științifici. Scopul acestui studiu îl reprezintă examinarea textelor și, în special, a termenilor specifici domeniului biologic (botanică și zoologie). Pentru a avea o imagine de ansamblu asupra lexicului specializat din domeniul biologiei, am stabilit și analizat patru categorii lexicale: împrumuturile lexicale, calcurile lexicale, traducerile (cuvinte compuse, sintagme, perifraze) și termenii populari. Textele ce vehiculează termenii biologici se remarcă și prin prezența unui număr ridicat de serii sinonimice, alcătuite din doi sau mai mulți termeni.

Cuvinte cheie: terminologia biologică, împrumuturi lexicale, calcuri

ANGLICISME-NUME NOI DE OCUPAȚII ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Laura TRĂISTARU

REZUMAT

Odată cu globalizarea, în limba română au pătruns o serie de cuvinte noi, împrumuturi din limba engleză în toate domeniile, inclusiv, nume de ocupații.

Cercetarea de față își propune să analizeze din punct de vedere semantic câțiva termeni noi, nume de ocupație, intrați recent în limba română. Unii dintre acești termeni noi apăruiți în limbă circulă în presă și sunt folosiți în mod frecvent de un public larg.

Cuvinte cheie: ocupație, anglicism, sens

SEMANTIC TRANSPARENCY AND OPACITY IN FIXED EXPRESSIONS

REZUMAT

Articolul se centrează pe problemele de transparență și opacitate semantică ale expresiilor fixe, în special ale cologațiilor și ale expresiilor idiomatice.

Există diferite grade de transparență semantică ale cologațiilor. Acestea sunt percepute ca fiind transparente. Totuși, aceasta nu înseamnă că sensul lor este întotdeauna o funcție compozițională a constituenților.

Pe de altă parte, contrastul semantic recurent nu înseamnă că toate construcțiile idiomatice sunt la fel de dificil de decodat. Expresiile idiomatice au diferite grade de ambiguitate, de opacitate semantică. Cunoștințele convenționale influențează gradul în care vorbitorii simt expresiile idiomatice ca fiind opace.

Cuvinte cheie: cologații, expresii idiomatice, transparență și opacitate semantică